

Ondřej Kříž, Španělská korespondence Jana Adolfa ze Schwarzenberku, České Budějovice 2018, diplomová práce, Historický ústav, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 121 stran.

Posudek oponenta diplomové práce

Předložená práce si klade za cíl prozkoumat po formální i obsahové stránce korespondenci Jana Adolfa ze Schwarzenberku, zaměřuje se ovšem pouze na korespondenci psanou španělsky. Autor se proto soustředil na korespondenční okruh osob, jež z nějakého důvodu užívaly španělštinu. Což byli členové habsburského rodu, císařští vyslanci ve Španělsku i španělští ve Vídni a níže postavení agenti v Madridu. Dále sem patří několik šlechticů žijících ve Španělsku, anebo ve Španělském Nizozemí.

Silným bodem práce je bezesporu úvodní přehled badatelské literatury, jenž zahrnuje i současnou španělskou historiografii. Zejména příznivě působí, že autor sledoval i španělskou literaturu o formě psaní dopisů. Vytknout lze snad jen slabší pokrytí německojazyčné rakouské historiografie, zejména zde chybí klíčové práce Grety Mecenséffy. Čtenář by povahu problému styků mezi Vídni a Madridem lépe pochopil, kdyby autor vystihl rozdílný přístup rakouské a maloněmecké historiografie v 19. století. Maloněmecká (propruská) historiografie líčila kontakty obou větví rodu s cílem zdůraznit, že Habsburkové dávali přednost úzkým rodinným zájmům před zájmy německého národa.

Pramenné východisko práce tvoří dopisy v SOA Třeboň – odd. Český Krumlov a v Simancas ve Španělsku. Vzpomínám si, že konvolut dopisů Jana Adolfa je i v HHStA, v oddělení Staatenabteilung – Spanien, Varia. Je škoda, že autor opominul významnou diplomovou práci Ivo Cermana o diplomatických stycích mezi Vídni a Madridem za Leopolda I., kde jsou doloženy i platby rent císařským stoupencům v Madridu.

Vlastní tělo práce je uspořádáno dle životopisů jednotlivých korespondentů, po němž následuje závěr. V případě vyslanců v Madridu se okruh španělsky píšících prý zužuje na markýze di Grana (s. 24), jenž se dočkal medailonu na str. 45-48. Tento nesporně zajímavý šlechtic nebyl zpracován s odpovídající úrovní, je to spíše zklamání. Autorovi by pomohlo, kdyby využil Pribramovu edici korespondence hraběte Pöttinga, která obsahuje i biogramy tehdejších osob. Dle mých zkušeností španělská historiografie k tématu většinou opisuje biogramy a další informace z této edice. Z hlediska identifikace je matoucí praxe uvádět u všech postav naprosto plné tituly, takže se pletou s jinými. Např. Luis de Haro je zde pravidelně uváděn s titulem hrabě-vévoda Olivares, pod kterým je ale znám zcela jiný státník. I když tento titul v jeho dlouhé titulatuře byl také, není pod ním znám. Podobně by u jiných stačilo uvádět markýz de Castel-Rodrigo, hrabě Penaranda, P. Neidhart atd.

Potěšující je opět rozbor formální struktury dopisu na s. 28-30. Obsahový rozbor korespondence zde však je poněkud mělký, nic zvláštního nepřináší. U složení korespondentů je zajímavý přístup ke kategorii agentů, kteří chybí v úvodním nástinu, pak se objevují na s. 34-35 a s biogramy na s. 83. Myslím, že zde chybí vysvětlení pojmu agent z hlediska pracovního zařazení, označovali se tak nejnižší postavení úředníci, ne špioni. Důležitým kritériem pro tuto nízkou kategorii korespondentů bylo, zda byli v služebním poměru

(pracovníci velvyslanectví, nebo velvyslancova soukromého dvora), nebo zda byli na volné noze. To zde u zvoleného případu chybí.

Hodnocení navrhuji

velmi dobře.

Handwritten signature of Ivo Cerman in blue ink.

České Budějovice 21. 1. 2019

Doc. PhDr. et Dr. phil. Ivo Cerman, Ph.D.